

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ พิศราชนานาสาร พินิจงานประพันธ์

เรื่อง โคลงสุภาษิตฯ รัชกาลที่ ๕ (๒)

ครูผู้สอน ครูธีระพล แก้วคำจันทร์

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ พิศราหันทานานาสาร พินิจงานประพันธ์

โคลงสุภาษิตฯ รัชกาลที่ ๕ (๒)

สถานการณ์ที่ ๑

คุณสอบตกในวิชาที่ไม่ถนัด
แม้จะอ่านหนังสือแล้ว แต่ผลยังออกมาไม่ดี
คุณจะทำอย่างไรต่อไป

สถานการณ์ที่ ๒

คุณสมัครแข่งขันกีฬาของโรงเรียน
แต่แพ้ตั้งแต่รอบแรก คุณจะปรับใจ
และเตรียมตัวใหม่อย่างไร

สถานการณ์ที่ ๓

คุณได้รับมอบหมายงานกลุ่ม
แต่เพื่อนบางคนไม่ช่วยงานเลย
คุณจะจัดการอย่างไร โดยไม่ให้ทะเลาะกัน

สถานการณ์ที่ ๔

คุณตั้งใจเก็บเงินซื้อของที่อยากได้
แต่ใช้เงินไปกับสิ่งอื่นจนเก็บไม่พอ
คุณจะวางแผนใหม่อย่างไร

สถานการณ์ที่ ๕

คุณถูกเพื่อนล้อเลียนเวลาพูดหน้าชั้น
คุณจะรับมือกับความรูสึกนี้
และพัฒนาตัวเองอย่างไร

คำถาม

นักเรียนช่วยกันคิดว่าจะรับมือ
หรือแก้ปัญหาสถานการณ์นั้น ๆ อย่างไร
จากนั้นเขียนเป็นคำตอบสั้น ๆ ลงในกระดาษ
ขนาดเล็กสำหรับจดบันทึก

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. เข้าใจความหมายของคำศัพท์
ในโคลงสุภาชิตโสฬสไตรยางค์

๒. วิเคราะห์เนื้อหาและตีความโคลงสุภาชิตได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

๓. เห็นคุณค่าของโคลงสุภาพและนำคติธรรม
ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

บทนำ

๑ ปราชญ์แสดงดำริห์ด้วย ไตรยางค์

โสฬสหมดหมวดปาง

เปนมaticaทาง

หวังสวัสดิ์จัดทุกข์สร้าง

ก่อนอ้าง

บัณฑิตย์ แสงเฮย

สืบสร้างศุภผล ฯ

บทที่ ๑ สามสิ่งควรรัก

ความกล้า ความสุภาพ ความรักใคร่

๑ ควรกล้ากล้ากล้าวถ้อย ทั้งหทัย แท้แเฮ

สุภาพพจนภายใน

จิตรพร้อม

ความรักประจักษ์ใจ

จริงแน นอนฤา

สามสิ่งควรรักน้อม

จิตรให้สนิทจริง ฯ

บทที่ ๒ สามสิ่งควรชม

อำนาจปัญญา เกียรติยศ มีมารยาตรดี

๑ ปัญญาสติล้ำ

อำนาจศักดิ์ศฤงฆาร

มารยาตรเรียบร้อยมสาร

สามสิ่งควรจกตั้ง

เลิศญาณ

มั่งขั่ง

เสียงมเงื่อน งามนอ

แต่ซ้องสรรเสริญ ฯ

บทที่ ๓ สามสิ่งควรเกลียด

ความชั่วร้าย ความหยิ่งกำเริบ อักตัญญู

๑ ใจบาปจิตรหยาบร้าย

ทารุณ

กำเริบเอิบเกินสกุล

หยิ่งก้อ

อีกหนึ่งห่อนรู้คุณ

ใครปลูก ฝังแฮ

สามสิ่งควรเกลียดท้อ

จิตรแท้อย่าสมาน ฯ

บทที่ ๔ สามสิ่งควรรังเกียจเตือน

ชั่วเลวชาม มารยา ฤชยา

๑ ใช้ชั่วชาติต่ำช้า

ทรชน

ทุจจริตมารยาปน

ปกไว้

หึงจิตคิดเกลียดคน

ดีกว่า ตัวเฮ

สามส่วนควรเกลียดใกล้

เกลียดช่องสมาคม ฯ

บทที่ ๕ สามสิ่งควรเคารพ

ศาสนา ยุติธรรม ความประพฤติเป็นประโยชน์ทั่วไปไม่เฉพาะตัวเอง

๑ ศาสนาสอนสั่งให้
หนึ่งยุติธรรมไปมี
ประพฤติเพื่อประโยชน์ศรี
สามสิ่งควรรอบรู้

ประพฤติดี
เลือกผู้
สวัสดิ์ทั่ว กันแฮ
เคารพเรื่องเจริญคุณ ฯ

บทที่ ๒ สามสิ่งควรรียนดี

งาม ตรงตรง ไทยแก่นทน

๑ สรรพางค์โสภาคย์พร้อม

ภาสิตจิตรประจักษ์

เปนสุขไสตตนรัก

สามสิ่งควรชกน้อม

ธัญลักษณ์

ชื่อพร้อม

การชอบ ธรรมนา

จิตรให้ยินดี ฯ

บทที่ ๗ สามสิ่งควรปราณนา

ความสุขสบาย มิตรสหายที่ดีดี ใจสบายปรุโปร่ง

๑ สุขกายวายโรคร้อน
มากเพื่อนผู้วานการ
จิตรแผ้วแผ่สงสาราญ
สามสิ่งควรจักให้

รำคาญ
ชีพได้
รมย์สุข เกษมแฮ
รื่บร้อนปราณนา ฯ

บทที่ ๘ สามสิ่งควรอ่อนวอนขอ

ความเชื่อถือ ความสงบ ใจบริสุทธิ์

๑ ศรัทธาทำจิตรหมั่น

คงตรง

สงบรับดับประสงค์

สิ่งเศร้า

จิตรสะอาดปราศสิ่งพวง

วุ่นวุ่น หมองแหม

สามส่วนควรไฝ่เฝ้า

แต่ตั้งอธิฐาน ฯ

บทที่ ๙ สามสิ่งควรนับถือ

ปัญญา ฉลาด มั่นคง

๑ ปัญญาตรองไตร่ล้า

ทุกหลาย

ฉลาดยิ่งสิ่งแยกกาย

คาตรู

มั่นคงไม่คืนคลาย

คลอนกลับ กลายแฮ

สามสิ่งควรกอบกู้

กับผู้นับถือ ฯ

บทที่ ๑๐ สามสิ่งควรจะชอบ

ใจอารีสุจริต ใจดี ความสนุกนี้เบิกบานพร้อมเพรียง

๑ สุจริตจิตโอบอ้อม

อารี

ใจโปร่งปราศราศี

ชุ่มชื้น

สิ่งเกษมสุขเปรมปรี

ดาพร้ง พร้อมแฮ

สามสิ่งสมควรต้อง

ชอบต้องยินดี ฯ

บทที่ ๑๑ สามสิ่งควรสงสัย

ขอ หนาเนื้อใจเสือ กลับกลอก

๑ ค่ายอวยกย่องเทียร

ทุกประการ

ภักตร์จิตรผิดกันประมาณ

ยากรู้

เร็วรักพลักปล้นขาน

คำกลับ พลันฤ

สามส่วนควรแล้วผู้

พะพ้องพึงแคลง ฯ

บทที่ ๑๒ สามสิ่งควรละ

เกียจคร้าน วาจาพ่นเฟือ หยอกหยาบแลแสลงหรือขัดคอ

๑ เกียจคร้านการทํานอง การตน ก็ดี

พูดมากเปล่าเปลืองปน

ปดเหล้น

คำแสลงเสียดแทงระคน

คำหยาบ หยอกกฤ

สามสิ่งควรทิ้งไว้

ขาดสิ้นส้นดาน ฯ

บทที่ ๑๓ สามสิ่งควรจะทำให้มี

หนังสือดี เพื่อนดี ใจเย็นดี

๑ หนังสือสอนสั่งข้อ

วิทยา

เว้นบาปเสาะกัลยาณ

มิตรไว้

หนึ่งขาดปราศโทษา

คติห่อ ใจเฮย

สามสิ่งควรมีให้

มากยังยืนเจริญ ๑

บทที่ ๑๔ สามสิ่งควรจะวางแผนหรือต่อสู้รักษาเพื่อ

ชื่อเสียงยศศักดิ์ บ้านเมืองของตน มิตรสหาย

๑ ความดีมีชื่อทั้ง

ประเทศเกิดกุลพงษา

คนรักร่วมอธยา

สามสิ่งควรสงวนตั้ง

ยศถา ศักดิ์เฮย

อยู่ยั้ง

ไศรยศุข ทุกข์แเฮ

ต่อสู้ผู้เบียน ฯ

บทที่ ๑๕ สามสิ่งควรครองไว้

กิริยาที่เปนนใจ มักง่าย วาจา

๑ อาการอันเกิดด้วย	น้ำใจ แปรฤ
ใจซึ่งรีบเร็วไว	ก่อนรู้
วาจาจักพูดใน	กิจสบ สรรพแฮ
สามสิ่งจำทั่วผู้	พิทักษ์หมั่นครองรวัง ฯ

บทที่ ๑๖ สามสิ่งควรจะทำเตรียมเพื่อ

อนิจจัง ชรา มรณ

๑ สิ่งใดในโลกย์ล้วน

เปลี่ยนแปลง

หนึ่งชราหย่อนแรง

เร่ร่อน

ความตายติดตามแสง

ทำชีพ ประโลยเฮย

สามส่วนควรคิดค้น

คดีรู้เตรียมคอย ฯ

บทสรุป

๑ จบสารสีบหกเค้า

หมวดละสามคิดสรรพ

เปนสีสีบแปดฉบับ

ตามแบบบชาดห้วน

คแนนนับ หมวดแฮ

เสร็จสิ้น

บอกเยี่ยง อย่างแฮ

เสร็จแล้วบริบูรณ์

ขอมงฝากจากคครู

ใบงานที่ ๒

โคลงสุภาพษิตที่ฉันทประทับใจ

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

ใบงานที่ ๒ เรื่อง โคลงสุภาพษิตที่ฉันทประทับใจ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง พิศราหรรณาสาร พินิจงานประพันธ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง โคลงสุภาพษิต รัชกาลที่ ๕ (๓)

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกโคลงสุภาพษิตโสฬสไตรยางค์ที่ประทับใจ ๑ บท คัดลอกลงในช่องด้านล่าง เขียนคำศัพท์ยาก ๕ คำพร้อมความหมาย บันทึกสิ่งที่ประทับใจ เขียนคำสอนที่ได้รับ และแนวทางการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

๑. โคลงสุภาพษิตที่เลือก

๒. คำศัพท์ยาก ๕ คำ และความหมาย

๑) คำศัพท์: _____ ความหมาย: _____

๒) คำศัพท์: _____ ความหมาย: _____

๓) คำศัพท์: _____ ความหมาย: _____

๔) คำศัพท์: _____ ความหมาย: _____

๕) คำศัพท์: _____ ความหมาย: _____

๓. สิ่งประทับใจจากโคลง

๔. คำสอนจากโคลง

๕. การนำคำสอนไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ใบงานที่ ๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกโคลงสุภาพxitโสฬสไตรยางค์ที่ประทับใจ ๑ บท
คัดลอกลงในช่องด้านล่าง เขียนคำศัพท์ยาก ๕ คำพร้อมความหมาย บันทึกสิ่งที่ประทับใจ
เขียนคำสอนที่ได้รับ และแนวทางการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

๑. โคลงสุภาพxitที่เลือก

ใบงานที่ ๒

๒. คำศัพท์ยาก ๕ คำ และความหมาย

๑) คำศัพท์ : _____ ความหมาย : _____

๒) คำศัพท์ : _____ ความหมาย : _____

๓) คำศัพท์ : _____ ความหมาย : _____

๔) คำศัพท์ : _____ ความหมาย : _____

๕) คำศัพท์ : _____ ความหมาย : _____

ใบงานที่ ๒

๓. สิ่งที่น่าสนใจจากโคลง

ใบงานที่ ๒

๔. คำสอนจากโคลง

๕. การนำคำสอนไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

สรุปบทเรียน

โคลงสุภาษิตฯ รัชกาลที่ ๕ (๒)

สรุป

“โคลงสุภาषิตโสฬสไตรยางค์” เป็นวรรณคดีที่ให้แนวทางการดำเนินชีวิตที่ดีงาม โดยมุ่งสอนให้มนุษย์รู้จักการทำความคิดดี ละเว้นความชั่ว และมีสติในการใช้ชีวิต เนื้อหาแบ่งออกเป็น ๑๖ หมวด หมวดละ ๓ ข้อ รวม ๔๘ ข้อ ครอบคลุมทั้งการประพฤติตน การคิด และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

สรุป

โคลงสุภาชิตเรื่องนี้ยังสอนให้เข้าใจสัจธรรมของชีวิต เช่น ความไม่เที่ยง ความเสื่อม ความตาย เพื่อเตรียมใจรับมือกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ อย่างมีปัญญา นับเป็นพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๕ ที่มีคุณค่า ช่วยหล่อหลอมจิตใจของผู้เรียนมีคุณธรรม มีความสุข และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสมในสังคม

บทเรียนครั้งต่อไป

โคลงสุภาษิตา รัชกาลที่ ๕ (๓)

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง โคลงนฤทมนาคาร
๒. บัตรสถานการณ์
๓. ใบงานที่ ๓ เรื่อง นฤทมนาคารกับเหตุการณ์ชีวิต
๔. ใบงานที่ ๔ เรื่อง ข้อคิดจากโคลงสุภาษิต

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

